

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

29. An si agrotus sit morti proximus, & non inueniatur Parochus, possit
simplex Sacerdos, etiam Regularis Sacramentum Extrema-Vnctionis
infirmo ministrare? Et an si extra necessitatis, absente ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Ref. 1. huius
annoc per
toam cam
attente lege.

validè dubitaret de illius salute, si absque viatico decederet; at à longè possèt Parochus hortari oues peste laborantes, vt patienter sustineant infirmitatem, ac propositum habeant suscipiendi viaticum; quia in casu necessitatis indicatur satis esse propositum suscipiendi, & sic etiam adimpletur præceptum. Ita Molfesius, & ante illum Maior in 4. sent. dist. 7. quæst. ult. & dist. 23. quæst. 1. sed contrariam sententiam docent Villalobos vbi supra, & Rodriguez in summa tom. 2. cap. 87. num. 8. cum aliis.

RESOL. XXVII.

An Parochus tempore pestis teneatur cum periculo vite ministrare Sacramentum Extreme-Vnctionis?
Et an in aliquo casu possit Parochus excusari à ministratore Penitentia, vt quando esset certus mortaliter infirmum non habere conscientiam peccati mortalis? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 93.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, quia non est sacramentum necessitatis, & alioquin sufficienter subuenitur necessitati infirmi per alia duo sacramenta Penitentia, & Eucharistia, vt ego ipse docui in 3. part. tract. 4. resol. 174. Imò Fillucius tom. 1. tract. 3. cap. 5. num. 99. putat in aliquo casu posse excusari Parochum à ministratore Penitentia, vt quando esset certus mortaliter infirmum non habere conscientiam peccati mortalis, & alioquin periculum vite magnum esset. Vnde non est audiendus Turrianus in summa part. 2. cap. 136. dub. 3. conclus. 1. asserens Parochum teneri ad ministrandum hoc sacramentum subdito laboranti morbo contagioso, etiam cum periculo contagij & mortis, & ita nostram sententiam tenet etiam Tannerus tom. 4. disp. 7. quæst. 1. dub. 3. num. 62.

RESOL. XXVIII.

An agrotus, si non fuerit confessus in articulo mortis teneatur Parochus cum periculo vite Sacramentum Extreme-Vnctionis illi ministrare?
Et quid, si aliquis peste infectus, qui antequam incidit in amentiam, incidit in peccatum mortale, de quo solum habuit attritionem, an tunc Parochus teneatur cum periculo vite hoc Sacramentum ministrare, nisi Pastor esset valde necessarius, ex cuius morte multis immineret periculum spirituale? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 83.

§. 1. **R**espondeo negatiuè cum Hurtado de Sacramento Extreme-Vnctionis. Vnde diff. 12. in fine. vbi sic ait. Obseruandum est Parochum ex iustitia, aut ex fidelitate teneri conferre extremam Vnctionem agrotis eamque saltem interpretariuè petenti, quia tenetur non solum necessaria, sed etiam vitia rationabiliter petenti conferre, præsertim in periculo mortis, nihilominus ad id non tenetur, quando ipsi imminet periculum mortis ex administratione, vt ob pestem infirmi, aut aliter, quamuis infirmus sit absque Extrema-Vnctione decessurus, & quamuis nullum aliud Sacramentum susceperit, quia ex vna parte potest infirmus absque Extrema-Vnctione ne per contritionem saluari, & ex altera parte non satis constat Extremam-Vnctionem sufficere, ad delenda mortalia quoad culpam. Ita Hurtadus, cui adde Adamum Tannerum in suis eruditissimis commentariis ad D. Thomam tom. 4. disp. 7. quæst. 1. dub. 3. num. 62. Sed hoc intelligendum esse docet Iacobus Granado de Sacram. in 3. par. contr. 8. disp. 8. num. 6.

nisi Parochus certò seiret agrotum esse in statu peccati mortalis, & hoc remedio liberandum esse probabilius sibi persuaderet, nam in hoc casu, qui metaphysicus est, patitur æger extremam necessitatem spirituales, cui etiam cum periculo vite temporalis subuenire tenetur. Ita Granadus. Et alii eum similem ponit etiam Propositus in 3. part. quæst. vnde de sac. extr. Vnct. dub. 6. num. 47. vt, v. g. si aliquis est infectus peste, qui antequam incidit in amentiam incidit in peccatum mortale, de quo solum habuit attritionem, tunc enim putat Parochum teneri cum periculo vite hoc Sacramentum ei ministrare, nisi Pastor esset valde necessarius, ex cuius morte multis immineret periculum spirituale, non tenetur compellitur, cum imminens graue malum spirituale communitatis, cui obligatur, præponderet malo vitæ, & magis obligetur ipsi communitati, quam linguis in particulari: vnde non potest cum graui detrimen- communitatis priuatis consulere, v. g. in locis hæreticis infectis, vel vicinis hæreticis, pro quibus vitæ nullus Pastor inueniri, saltem mediocriter idoneus Pastor, cuius vita est necessaria ad conferendos subditos in fide, non potest cum aperto vite periculo sacramentum Extreme-Vnctionis ministrare, cuius in casu supra posito.

RESOL. XXIX.

An si agrotus sit morti proximus, & non imminens Parochus, possit simplex Sacerdos, etiam Regularis Sacramentum Extreme-Vnctionis infirmo ministrare?
Et an si extra casum necessitatis, absente Parocho, Sacerdos infirmum vngeret, in excommunicationem præter peccatum mortale incurreret, vel an hæc excommunicatio restricta sit tantum pro Religiosis? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 82.

§. 1. **H**ic casus accidit in quadam villa, & ad illum liber respondere cum verbis Iacobi Granado de Sacram. in 3. part. contr. 8. tract. 2. disp. 8. num. 5. vbi sic asserit. Dubitatur potest, an sufficiat licentia tacita, vel præsumpta proprii Pastoris, vt Sacerdos secularis, vel religiosus possit aliam ministrare hoc Sacramentum. Respondetur cum Soto in disp. 23. quæst. 2. art. 1. quando clarè præsumitur proprium Pastorem id velle, tunc posse licite ministrare hoc Sacramentum à quolibet Sacerdote, rectè addunt Suarez disp. 44. sect. 2. & Henriquez cap. 13. §. 4. si agrotus sit iam proximus morti, & obtineri nequeat licentia à Parocho proprio, quia abest, siue quia non vult illam concedere, potest se aliam Sacerdotem conferre illi hoc Sacramentum, quia proprius Parochus non est rationabiliter irritatus, & saltem credi debet Summum Pontificem tunc velle, ne æger priuatur hoc Sacramento, quod licet non sit de necessitate salutis, est valde vitæ, & accidere potest, vt ab eo pendat salus æterna, si nimirum virtute illius Sacramenti consequatur remissionem peccatorum mortalium, vt aliquando ob- rineri potest. Ita Granadus. Vnde non est audiendus Gauantus in Enchirid. Epist. 207. Extreme-Vnctionis, num. 3. vbi docet Religiosos non posse ministrare hoc Sacramentum, nec etiam in necessitate; sed contrarium tene cum Ioan. Propositio in 3. part. quæst. vnde de sacram. Extr. Vnct. dub. 6. num. 43. & Antonius Fernandez in Medulla casuum conscientie, part. 3. cap. 10. §. 1. num. 8. vbi tamen aduertit, si extra casum necessitatis absente Parocho Sacerdos infirmum vngeret, in excommunicationem præter peccatum mortale.

tale incurreret, quod etiam docuit Valentia tom. 4. disp. 8. q. 2. p. 1. Sed amicitissimus Andreas Vi-
thorellus in Append. ad Possuin. de officio Parochi. c. 9.
putat contrarium quoad excommunicationem, nam
Clement. loquitur tantum de Religiosis, & pœ-
næ sunt restringendæ.

RESOL. XXX.

An excommunicatus nominatim, vel suspensus possit in
articulo mortis ministrare infirmo Sacramentum
Extremæ-Vnctionis?
Et quid tamen si egrotus confessus fuerit? Ex part. 5.
tr. 3. Ref. 81.

§. 1. Censet Suar. in 3. part. tom. 8. disp. 44. scilicet. 2.
num. 6. excommunicatum non posse, posse
verò suspensum, quia hæc censura non priuat acta
Ordinis. Verum id videtur, pace viri docti, minus
solidè dictum, quia vel suspensio est totalis, quam
communi iudicio constat prohibere etiam exerci-
tium ordinis, vel est partialis ab officio, vel ordinis,
quo casu etiam prohibet functionem Ordinis, &
administrationem Sacramentorum, vel est tantum à
beneficio, vel iurisdictione, & eo casu etiam nomi-
natim suspensus potest Sacramentum ministrare,
quia suspensio à iurisdictione solum prohibet actus,
qui sunt intrinsecè actus iurisdictionis, vt excom-
municare, non verò qui sunt actus solius Ordinis,
quamvis requirent in Pastore iurisdictionem vt li-
citè exerceantur. Itaque respondeo quo casu suspen-
sus ab Ordine potest hoc Sacramentum ministrare,
posse etiam excommunicatum; vnde dico si Sacra-
mentum sit infirmo ad salutem extremè necessarium,
iuxta modum superiori dubio positum, desitque co-
pia alterius Sacerdotis, posse, imò debere Pastorem
nominatim excommunicatum, vel suspensum mini-
strare, neque eo casu rigorem Ecclesiasticæ censuræ
habere locum cum ea, quæ pro disciplina Ecclesia-
stica sunt instituta, non debeant vergerè in apertum
deridiculum animatum. Et hæc omnia docet Ioan-
nes Præpositus in 3. part. quest. vnic. de sacram. Ex-
tremæ-Vnctionis dub. 6. num. 144. qui etiam in eodem
loco putat hanc doctrinam esse fortè veriorè,
etiam si hoc Sacramentum non esset ad salutem infir-
mi necessarium, quia videlicet fuerit confessus, nam
licet in tali casu non sit ad salutem necessarium, est
tamen maximè vtile, & conducens ad remissionem
venialium, & ad robur contra diabolicos insultus
maximè necessarium: ergo Ecclesia, quæ propter
longè inferiorè utilitatè permitit commercium
cum nominatim excommunicato, non censetur in
nostro casu illud prohibere, & proinde licet Pastori
in fauorem alterius Sacramentum ministrare. Nota
tamen quòd contrariam sententiam tenet cum Sua-
rez, Ochagavia de Sacram. Extremæ-Vnctionis quest.
10. num. 3. Sed tu ne deseras sententiam Præpositi.

RESOL. XXXI.

An in articulo mortis aliquando sit ministranda Ex-
tremæ-Vnctionis ab excommunicato denunciato, &
hoc etiam tempore interditi?
Et quid, si saltem aliud Sacramentum non sit possibile
ministrari? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 89.

§. 1. Negatiuam sententiam docet ex Suarez. Vil-
lalobos in summa, tom. 1. tract. 10. diff. 6.
num. 6. vbi sic ait. [Ha sc de adactur, que el Sacer-

dote que est descomulgado, no puede administrar
este Sacramento por necesidad que aya del, segun
sentencia probable, que pues la Iglesia no permite
que se de este Sacramento en tiempo de entredicho;
lo mismo parece se ha de dezir en este caso, y por el
configuiente que el enfermo no le puede recibir del
descomulgado.] Sic ille, cui adde Fillucium tom. 1.
tr. 3. c. 5. n. 97. Sed ego contrariam sententiam teneo
cum Trullenck in expos. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 7.
n. 2. qui ait: In articulo mortis, quando aliud sacra-
mentum non est possibile, non est improbableè posse
ministrari Extremæ-Vnctionis, etiam ab excommu-
nicato denunciato, & tempore interditi, quia tunc
videtur habere locum sacramenti Pœnitentiæ, &
potest facere de attrito contritum. Quòd possit in eo
casu à denunciato ministrari, docent Coninck 3.
part. q. 64. art. 6. dub. 2. n. 48. & Auila de censur. 2. part.
c. 6. disp. 3. dub. 3. concl. 4. Si enim à denunciato potest
tunc ministrari, poterit etiam tempore interditi,
in quo potest pœnitentia, cuius locum in eo casu
Extremæ-Vnctio tenere videtur, v. g. si postquam
ostendit signa contritionis, amisit vsum rationis,
ob idque non potest confiteri, & iamiam moritur,
videtur tunc posse illi etiam tempore interditi mi-
nistrare Extremam-Vnctionem, quia tunc locum pœ-
nitentiæ habere censetur. Ita Trullenck vbi si præ-
7. q. 1. dub. 3. n. 64. & Ludouicus de San Iuan quasi.
vnic. art. 1. de sacram. Extremæ-Vnctio diff. 1. vbi
docet tempore interditi non esse ministrandam mo-
ribundo sacram Vnctionem. [Porque este Sagra-
mento in ningun acontecimiento es Sacramento de
necesidad, ni ay precepto diuino, ni Ecclesiastico
de recibible, luego la prohibicion de la Iglesia se
estende à estos.] Sed tu ne deseras in casu contin-
genti tenere sententiam affirmatiuam.

Sup. hac. &
seq. difficult.
p. o tempore
interdicti in
duabus Ref.
seqq. & lege
etiam §§.
annor. seq.
&c.

Sup. hoc in
tom. 3. tr. 11.
Ref. 2. §. De
susceptione,
& seqq. &
lege etiam
Ref. not.
præteritæ.

RESOL. XXXII.

An tempore interditi possit moribundo conferri Extre-
mæ-Vnctio quando non potest recipere Sacramentum
Pœnitentiæ?
Et an in dicto casu possit hoc Sacramentum ministrari
ab excommunicato, & etiam denunciato Ministro?
Ex part. 5. tr. 10. Ref. 78. aliàs 77.

§. 1. Casus est curiosus, & affirmatiuè respon-
deo. Puto igitur in articulo mortis quan-
do aliud sacramentum non est possibile, non est im-
probabile posse ministrari Extremam-Vnctionem,
etiam ab excommunicato denunciato, & tempore
interdicti, quia tunc videtur habere locum sacra-
mentum Pœnitentiæ, & potest facere de attrito contritum.
Quòd possit in eo casu à denunciato ministrari do-
cent Coninck 3. p. q. 64. art. 6. dub. 2. n. 48. & Auila
de cens. 2. p. c. 6. disp. 3. dub. 3. concl. 4. Si enim à denun-
ciato potest tunc ministrari, poterit etiam tempore
interdicti in quo potest pœnitentia, cuius locum eo
in casu Vnctio-Extrema tenere videtur, v. g. si post-
quam ostendit signa contritionis, amisit vsum ratio-
nis, ob idque non potest confiteri, etiam iam mori-
tur, videtur tunc posse illi etiam tempore interditi
ministrare Extremam-Vnctionem, quia tunc locum
pœnitentiæ habere censetur. Ita docet Trullenck
in Bulla Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 7. numero 2.

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ta. paulo
post interdi-
verf. In arti-
culo mortis,
& in Resol.
seq. & in to-
3. tract. 1. ex
Ref. 2. lege
etiam doctri-
nam à §. De
susceptione,
& seqq. &
pro excom-
municato &
denunciato
Ministro co-
tento in hoc
textu in
principio
Ref. 1. huius
annor. & in
aliis eius
primæ ant-
not.

RESOL. XXXIII.

An moribundo sensu carens sit vngendus tempore inter-
dicti.